

**ПОЛТАВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

кафедра культурології
та методики викладання культурологічних дисциплін

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо написання та захисту курсових робіт
для студентів освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 034 Культурологія**

Ухвалено на засіданні
кафедри культурології та методики
викладання культурологічних дисциплін
Протокол № 1 від 29.08.2019 р.

Полтава-2019

УДК 17.023.36:378.091.27(072.8)

М54

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка
(протокол №3 від 26 вересня 2019 р.)

Рецензенти:

Денисовець І. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка.

Погребняк М. М. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт для студентів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 034 Культурологія / укладачі В. А. Дмитренко, О. В. Лук'яненко. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 20 с.

Видання вміщує загальні методичні рекомендації до виконання курсових робіт, вимоги до їх змісту та оформлення, а також критерії оцінювання. Призначено для використання під час виконання курсових робіт студентами спеціальності 034 Культурологія.

© ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019

© В. А. Дмитренко, 2019

© О. В. Лук'яненко, 2019

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ.....	4
ВИЗНАЧЕННЯ Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ КУРСОВИХ РОБІТ ТА НАУКОВИХ КЕРІВНИКІВ	6
ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
<i>Структура курсової роботи .....</i>	<i>7</i>
<i>Правила оформлення роботи .....</i>	<i>8</i>
ЗАХИСТ І ОЦІНКА КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
ДОДАТКИ.....	19

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Методичні рекомендації ґрунтуються на чинних нормативно-правових актах Міністерства освіти і науки України та локальних нормативних документах Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка:

- законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII;
- наказі МОН України «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» від 07.08.2002 р. № 450;
- наказі МОН України «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» від 16.10.2009 р. № 943;
- «Положенні про виконання та захист курсових, бакалаврських і дипломних кваліфікаційних робіт (проектів) у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка».

Курсова робота є обов'язковою складовою самостійної навчально-дослідницької роботи студентів вищих навчальних закладів, важливим елементом фахової підготовки бакалавра-культуролога.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження певної проблеми, що виконується з однієї або кількох навчальних дисциплін одного спрямування під керівництвом викладача на основі набутих студентом знань та умінь.

Курсова робота спрямована на виявлення здатності студента:

- до самостійного осмислення проблеми, творчого, критичного її дослідження;
- до аналізу й систематизації наукових джерел;
- до застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань за фахом, що складає критеріальну основу оцінки рівня виконаної курсової роботи.

Підготовка, написання та захист курсової роботи засвідчує реалізацію студентом програмних результатів навчання. Зокрема:

- здійснювати аналіз та синтез на основі логічних аргументів та перевірених фактів на базовому рівні;
- формувати культуру мислення, вміння аналізувати інформацію, вибирати в ній головне, суттєве, визначальне;
- описувати світові тенденції розвитку культури, а також пов'язане з ними розуміння взаємовідносин між соціокультурними напрямками;
- використовувати знання про сучасні інформаційні технології в професійній діяльності;
- встановлювати найбільш важливі факти, процеси та явища в предметній області;
- аналізувати художні стилі та шедеври світової/української культури;
- ілюструвати прикладами предметну область.

Курсова робота виконується на IV або II (скорочений термін навчання) курсах, що передбачено Навчальним планом підготовки бакалавра у галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 034 Культурологія за освітньою програмою «Культурологія». Її виконання узгоджується у часі з вивченням курсу «Основи дослідницької діяльності в галузі культури».

ВИЗНАЧЕННЯ Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ КУРСОВИХ РОБІТ ТА ЇХ НАУКОВИХ КЕРІВНИКІВ

Тема курсової роботи повинна бути актуальною, вказувати на наявність не вирішених чи недостатньо обґрунтованих проблем у наукових джерелах, законодавстві, практичній діяльності, відповідати сучасному стану її наукової розробки.

Студент має право обрати тему курсової роботи з числа визначених кафедрою або ж запропонувати на розгляд кафедри власну тему з обґрунтуванням перспективності її розробки. Кінцеве рішення щодо визначення теми залишається за науковим керівником.

Студент має право самостійно обрати наукового керівника курсової роботи з числа професорсько-викладацького складу кафедри. Викладач може відмовити студентові у здійсненні наукового керівництва у разі, якщо:

1) кількість студентів, роботами яких він керує, перевищує заплановане йому навантаження на цей вид навчальної роботи;

2) студент звернувся пізніше встановленого кафедрою терміну обрання теми курсового дослідження і наукового керівника. У такому випадку тему курсового дослідження і його наукового керівника визначає завідувач кафедри.

Затверджена кафедрою тематика курсових робіт оформлюється протоколом засідання кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін та оприлюднюється. Забороняється виконання однієї теми (повторення) декількома студентами; всі студенти одного курсу повинні виконувати різні курсові роботи.

Курсова робота, тема якої не відповідає затвердженій, до рецензування й захисту не допускається.

Науковий керівник здійснює консультування студента у процесі виконання ним курсового дослідження у межах запланованого навантаження.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи

Курсова робота – самостійна творча робота студента. Незалежно від обраної теми рекомендується дотримуватися наведеної у таблиці 1 структури:

Таблиця 1

Структура курсової роботи

Структурні частини курсової роботи	Рекомендований обсяг сторінок
Титульний аркуш	1
Зміст	1
Перелік умовних позначень	За бажанням автора
Вступ	2-3
Основна частина	19-22
Висновки	2-3
Список використаних джерел	Мінімум 20 позицій
Додатки	За бажанням автора

Титульна сторінка оформлюється відповідно до зразка (див. додаток А).

Структура роботи позначається словом «**ЗМІСТ**» (див. додаток Б). У **ЗМІСТІ** подаються назви структурних елементів роботи та номери сторінок, на яких вони містяться. Усі сторінки роботи, від титульної до останньої, нумеруються арабськими цифрами без пропусків або літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться, на наступних сторінках номер проставляється у правому верхньому куті без крапки в кінці.

У **ВСТУПІ** повинна бути обґрунтована актуальність роботи, проведений короткий аналіз стану розробки проблеми, вказані об'єкт і предмет, сформульовано мету та завдання, вирішення яких необхідне для досягнення поставленої мети, наведені методи дослідження, використані в роботі, описана загальна структура роботи (див. додаток В).

Основна частина складається з двох-трьох розділів теоретичного і практичного характеру. Розділи за необхідності можуть включати підрозділи, пункти, підпункти. Зміст розділів повинен відповідати темі роботи та повністю розкривати її.

У **ВИСНОВКАХ**, згідно з поставленими завданнями, стисло і систематизовано висвітлюються основні результати курсового дослідження. Обов'язковою є нумерація окремих положень висновків, відповідність окремих пунктів висновків сформульованим дослідницьким завданням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ укладається відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Для уніфікації складання бібліографічного опису розроблено новий національний стандарт ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила

складання». Приклад бібліографічного опису наведено у **додатку Г**. Список повинен включати (в алфавітному порядку) не менше 20 джерел (першоджерел, нормативно-правових актів, статистичних довідників, видань, публікацій останніх років тощо). У тексті курсової роботи повинні бути посилання на наукові джерела, представлені в бібліографічному описі.

Увага. Перелік містить тільки ті джерела, на які є посилання в тексті роботи. Наголошуємо, що назва джерел подається тією мовою, якою вони видані. Не потрібно перекладати їх українською мовою.

ДОДАТКИ містять допоміжний матеріал, який конкретизує, доповнює та ілюструє основний зміст. Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, І, Й, О, Ч, Ь. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами після першої великої букви симетрично щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами друкується слово «Додаток ___» (див. **додаток Д**).

Правила оформлення роботи

Курсова робота виконується українською мовою та оформляється на аркушах формату А4 (210x297 мм). Обсяг курсової роботи – 25-30 сторінок основного тексту в комп'ютерному наборі (у текстових редакторах Word, for Windows (6.0-7.0), шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал 1,5), або 40-45 сторінок рукописного тексту. Список використаних джерел і додатки не входять до основного змісту курсової роботи. Текст роботи слід друкувати, додержуючись такої ширини полів: верхнє і нижнє – 20 мм, ліве – не менше 30 мм, праве – не менше 10 мм).

Заголовки структурних частин роботи друкують великими літерами симетрично до набору. Кожна структурна частина починається з нової сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2 інтервалам в основному тексті.

Кожний розділ курсової роботи слід починати з нової сторінки. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу а також пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту роботи (1,25 мм).

Текст курсової роботи (курсорового проекту) повинен відповідати орфографічним і стилістичним нормам сучасної літературної мови.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться арабськими цифрами після слів «РОЗДІЛ» (РОЗДІЛ 1), підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад, «1.4» (четвертий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку розміщують заголовок підрозділу, який починається з великої літери.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією (наприклад, Рис. 1.2. Будинок Полтавського краєзнавчого музею).

Таблиці застосовуються для уточнення та зручності порівняння показників. Назва таблиці має точно і стисло відображати її зміст.

Таблиці розміщують відразу після закінчення абзацу, у тексті якого є перше посилання на таблицю (див. таблицю 1.1), або на наступній сторінці (за необхідності – у додатку). Таблиці нумерують послідовно у межах розділу. У правому верхньому куті над таблицею розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, «Таблиця 2.3» (третья таблиця другого розділу). Нижче симетрично до тексту вказується назва таблиці. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Під назвою подається зображення самої таблиці. Наприклад:

Таблиця 2.3

Найвідоміші парки і паркові комплекси Франції

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за формат сторінки, то таку таблицю розміщують у додатку та ділять на частини, які розміщують одна під одною, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її заголовок. На першій частині пишуть слово «таблиця» із зазначенням відповідного номера, а на наступних — «Продовження таблиці 2.3», використовуючи створену на початку таблиці нумерацію колонок, яку зазначають відразу після назви таблиці.

Заголовки стовпців і рядків таблиці слід друкувати з великої літери, підзаголовки стовпців — з малої, якщо вони є продовженням заголовку, або з великої, якщо вони мають самостійне значення. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять, заголовки і підзаголовки стовпців друкують в однині. Заголовки стовпців і рядків таблиці, як правило, розміщуючи горизонтально.

Посилання у тексті курсової роботи на джерела інформації зазначають порядковим номером посилань за переліком посилань у списку використаних джерел та сторінки, які виділені двома квадратними дужками. Наприклад: «.....» [8, с. 12-14].

При виконанні курсової роботи забороняється дослівне списування тексту з літературного джерела, нормативних матеріалів. Якщо за текстом необхідно навести цитату, вона береться в лапки з посиланням на відповідне джерело.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядка і нумеруються арабськими цифрами. Вище і нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Номер формули відповідного розділу і підрозділу наводять у круглих дужках, навпроти них праворуч. Номер пишуть на рівні нижнього рядка формули, до якої він належить. При посиланні в тексті на формулу необхідно вказати її повний номер в дужках, наприклад, «у формулі (2.1)». Після формули пишуть слово «де» і розшифровують позначення словами в такій послідовності, в якій вони подані у формулі. Після слова «де» двокрапка не ставиться. Наприклад:

Коефіцієнт маскулінізації та фемінізації (кількість чоловіків/жінок, яка припадає на 100 або 1000 жінок/чоловіків), що обчислюється за формулою (2.1):

$$K_{fem} = \frac{Ж}{ч} \times c, \quad (2.1)$$

де ж – кількість жінок,
ч – кількість чоловіків,
с = 100 або 1000 осіб.

ЗАХИСТ І ОЦІНКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота у зшитому вигляді подається на кафедру не пізніше, ніж за 10 днів до визначеної деканатом дати захисту та передається науковому керівникові на рецензування.

У разі порушення студентом зазначених строків, курсова робота до захисту не допускається. Дата захисту таких курсових робіт визначається окремо, але не пізніше останнього дня семестру, у якому заплановане її виконання.

У разі встановлення факту плагіату або невідповідності теми курсової роботи затвердженій, вона не приймається до рецензування і захисту. Студент виконує нову курсову роботу із попередньо затвердженої теми.

Захист курсової роботи характеризує рівень теоретичної підготовленості студента, його здатності до систематизації наукової інформації, аналізу актуальних проблем.

Курсова робота студента – окремий заліковий кредит і оцінюється як самостійний вид його навчальної діяльності за 100-бальною шкалою. Оцінювання підготовки та захисту курсової роботи подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Оцінювання підготовки та захисту курсової роботи

<i>Критерії оцінювання</i>		<i>Максим. бал</i>
Загальна оцінка курсової роботи науковим керівником:		60:
Наявність усіх елементів «Вступу» та правильність їх формулювання: актуальності теми, мети, завдань, об'єкту і предмету, опису методів дослідження тощо		10
Загальна оцінка рівня складності й науковості роботи (повнота реалізації мети і завдань у змісті розділів роботи)	Рівень	високий
		достатній
		мінімально достатній
		недостатній
Повнота і якість аналізу джерельної бази, культура посилань на використані джерела, якість бібліографічного опису		5
Структурованість, лаконічність, рівень узагальнення (доцільність співвідношень обсягів окремих розділів роботи, дотримання вимог до загального обсягу роботи тощо)		5
Достовірність і обґрунтованість висновків, їхня відповідність завданням роботи		5
Оцінка якості й доцільності використаних ілюстративних матеріалів		5
Дотримання нормативних вимог щодо оформлення курсової роботи		5
Дотримання графіка виконання роботи, оцінка самостійності її виконання		5
Оцінка за захист курсової роботи		40
Доповідь студента на захисті курсової роботи	Рівень володіння змістом роботи, повнота розкриття теми	20
	Чіткість, логічність, послідовність, лаконічність доповіді, наявність унаочнення (за потреби)	10
Повнота і коректність відповідей студента на поставлені питання		10
Додаткові бали (наявність публікацій, доповідей на конференціях тощо)		10

Захист курсової роботи передбачає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- відповіді студента на запитання членів комісії;
- оголошення рецензії наукового керівника;
- оголошення рішення комісії про оцінку роботи.

Автору надається 7-10 хвилин для виступу. За цей час потрібно логічно у стислій формі впевнено та переконливо викласти основні результати дослідження, дати відповіді на поставлені запитання членів комісії.

Оцінка, отримана студентом за результатами виконання і захисту курсової роботи, заноситься у відомість обліку успішності студентів за встановленою формою та в індивідуальний навчальний план студента із дотриманням чинних вимог до ведення вказаних видів навчальної документації.

Заповнена відомість обліку успішності з оцінками курсових досліджень студентів академічної групи передається у деканат факультету в день захисту.

Захищена курсова робота з рецензією наукового керівника та зазначеними на титульній сторінці датою захисту і оцінкою зберігається на кафедрі культурології та методики викладання культурологічних дисциплін упродовж терміну навчання студента, після чого списується в установленому порядку.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г.Короленка

факультет технологій та дизайну

кафедра культурології та методики викладання культурологічних дисциплін

КУРСОВА РОБОТА
зі спеціальності 034 Культурологія
СИМВОЛІКА УКРАЇНСЬКОЇ ПИСАНКИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Студентки ІІ курсу групи К(ск)-24
Дерев'яно В. В.

Керівник: професор кафедри культурології та методики
викладання культурологічних дисциплін, д.п.н.
Кравченко Л.М.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Члени комісії:

_____

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Полтава – 20__

Зразок оформлення ЗМІСТу курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	Помилка! Закладку не визначено.	2
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МЕЦЕНАТСТВА		
В УКРАЇНІ		6
1.1. Витоки меценатства в Україні.....		6
1.2. Меценатство у XVIII-XIX ст.		10
1.3. Розвиток меценатства у середині XIX – початку XX ст.		14
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МЕЦЕНАТСТВА В		
УКРАЇНІ		18
2.1. Меценатська діяльність в незалежній Україні.....		18
2.2. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняного меценатства		22
ВИСНОВКИ		26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		29

Зразок оформлення ВСТУПу курсової роботи

Актуальність дослідження. Меценатство – це універсальна загальнолюдська цінність, один з найважливіших атрибутів громадянського суспільства.....

..... Аналіз накопиченого в Україні позитивного і негативного досвіду меценатської діяльності, вивчення сучасного стану, розробка концепції та моніторингу реальних тенденцій розвитку меценатської діяльності – актуальна теоретична і практична проблема сучасної України.

Серед актуальних проблем розвитку меценатства є також питання дослідження його історичних концептів. На сучасному етапі історичного пізнання необхідно звернути увагу на процеси духовно-морального розвитку, докласти зусилля для аналізу і розуміння того, як зароджувались і поширювались в Україні ідеї безкорисливого служіння суспільним інтересам та яким чином вони регулювались органами публічної влади. Історія розвитку меценатської діяльності в Україні є концептуальною основою для визначення сутності даного явища на сучасному етапі.

Тому обрана нами тема курсового дослідження є актуальною.

Меценатство як соціальне явище є предметом дослідження таких учених, як А. Сverdлова, Ю.Тазьміна. Духовно-моральні та соціальні мотиви меценатства стають предметом аналізу Н.Астахової, В.Прохорова. У працях Ю. Белікова, Ю. Гузенко, В. Корнієнко, Т. Курінної, С.Поляруш, І. Суровцевої та ін. розкривається роль меценатства в Україні переважно на регіональному рівні (Лівобережна Україна, Південь України, Середнє Придніпров'я, Харківська губернія). Історичні аспекти меценатства висвітлюються в працях О.Доніка, М.Слабошпицького, М.Пасічника.

Об'єктом курсової роботи є меценатство як соціокультурне явище.

Предметом дослідження є історія, сучасний стан та перспективи розвитку меценатства в Україні.

Мета роботи полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу наукової літератури охарактеризувати розвиток меценатства в Україні та показати перспективи його розвитку.

Відповідно до мети курсової роботи були поставлені наступні **завдання**:

- розглянути сутність поняття меценатства як соціокультурного явища;
- проаналізувати історію становлення меценатства в Україні;
- показати проблеми та перспективи розвитку вітчизняного меценатства.

Методи дослідження. У процесі дослідження історії, сучасного стану та перспектив розвитку меценатства в Україні нами застосовувалися методи загальнонаукового та історичного аналізу. Порівняльно-історичний метод використано при аналізі основних напрямів меценатської діяльності у різні часові періоди. Системно-структурний метод дав можливість визначити .....

Структура роботи обумовлена метою, завданнями і предметом дослідження. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів основної частини, висновків та списку використаних джерел.

**Зразок оформлення СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
(Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 2. Полянська Г. М. Жанровий пошук у балетній музиці Віталія Губаренка. Ніжин Видавець ПП Лисенко М. М., 2017. 328 с. 3. Суровцева І. Меценатство в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Донецьк, 2006. 176 с.
Два автори	1. Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Світова та українська культура: Навчальний посібник. Львів: Світ, 2004. 336 с. 2. Бочелюк В. Є., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
Три автори	1. Головаха Є., Горбачик А., Паніна Н. Україна та Європа: результати міжнародного порівняльного соціологічного дослідження. Київ: Інститут соціології НАН України, 2006. 142 с. 2. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 360 с. 2. Основи охорони праці: підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія: навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ: ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Сучасні нетрадиційні релігійні вчення: Методичний посібник для студентів спеціальності 034 Культурологія освітнього ступеня магістр / укладачі: В. А. Дмитренко, О. В. Лук'яненко. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. 120 с.
Без автора	1. Країни пострадянського простору: виклики модернізації: зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ: Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 2. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні: монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2017. 172 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ: САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения: в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2015. Т. 1. 306 с.
Автореферати дисертацій	1. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдеева О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець ХVІІІ - початок ХХ ст.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.

Продовження Додатку Г

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p>
Архівні документи	<p>1. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>2. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б.М Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>2. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с.</p>
Частина видання: книги	<p>1. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p>
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Лук'яненко О. В. Біографічні документи як джерело відтворення повсякдення освітян УРСР. <i>Біографічні документи в освіті: теорія і практика</i>: матеріали всеукр. наук.-практ. конференції (25 квітня 2017 р.). Полтава: ПОШПО, 2017. С.98-101.</p>

Продовження Додатку Г

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Хобта Л. Ю. Суспільна значущість меценатства, благодійності та спонсорства: світовий контекст. <i>Український історичний журнал</i>. 2006. №2. С. 154–158.</p> <p>2. Дмитренко В. А. Дмитро Чижевський як дослідник українського бароко. <i>Молодий вчений</i>. 2018. №5.3 (57.3). С.1–4.</p> <p>3. Литвиненко А. І. Леонид Лисовский – лабиринтами профессиональной судьбы (Полтавский период жизни и творчества композитора). <i>Virtus</i>. 2017. №17. С.18–23.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Парки отдыха во Франции. URL: https://www.france-voyage.com/франция-туризм/parcsloisirs-panorama.htm</p> <p>2. Лисяк В. Проблеми та перспективи організації активного дозвілля дітей та підлітків, які проживають у сільській місцевості. URL: http://www.oblrada.pl.ua/uploads/Istud/2012/06.pdf</p>

ДОДАТКИ

Рис.1. Євродіснейленд у містечку Марі-ла-Валле

Навчально-методичне видання

Дмитренко Віталій Анатолійович
доцент кафедри культурології
та методики викладання культурологічних дисциплін,
кандидат історичних наук

Лук'яненко Олександр Вікторович
старший викладач кафедри культурології
та методики викладання культурологічних дисциплін,
кандидат історичних наук

**Методичні рекомендації
щодо написання та захисту курсових робіт
для студентів освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 034 Культурологія**

Формат: 60x84/24
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9
Наклад 50 примірників

Віддруковано в ПНПУ імені В. Г. Короленка
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
Реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК №3817 від 01.07.2010 р.

